

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyň: **a) I. S., b) nezl. K. S.**, zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 11. 6. 2019, čj. MV-59764-3/SO-2019, o kasační stížnosti žalobkyň proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2020, čj. 6 A 136/2019-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 2. 2019, čj. VS-2262/835.3/2-2018, zamítl podle § 13 odst. 2 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky (dále jen „zákon o státním občanství“), společnou žádost žalobkyně a) a jejího manžela (M. V. S.) o udělení státního občanství ČR, do které byla zahrnuta i žalobkyně b) jako jejich společné dítě. V záhlaví označeným rozhodnutím ministr vnitra zamítl rozklad žalobkyň proti tomuto rozhodnutí. Správní orgány si k posouzení žádosti vyžádaly podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství stanoviska Policie ČR a zpravodajských služeb, na jejichž základě dospěly k závěru, že manžel žalobkyně a), resp. otec žalobkyně b) představuje ohrožení bezpečnosti státu.

[2] Rozhodnutí ministra vnitra napadly žalobkyně žalobou. V ní připustily, že si jsou vědomy výluky rozhodnutí ministra vnitra ze soudního přezkumu plynoucí z § 26 zákona o státním občanství a nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, který se zabýval ústavností daného ustanovení. Správní orgány podle nich ale pochybily, jelikož nerozdělily společné řízení za situace, kdy se důvody zamítnutí žádosti netýkaly žalobkyň. Tím bylo zasaženo do ústavně zaručených práv žalobkyň, zejm. práva na soudní ochranu.

[3] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením žalobu odmítl. Poukázal na to, že je napadené rozhodnutí podle § 26 zákona o státním občanství vyloučeno ze soudního přezkumu a dané ustanovení nezrušil ani Ústavní soud. Za takové situace se nemohl zabývat ani tvrzeným porušením procesních ustanovení ve správním řízení, protože soudní výluka dopadá na všechny případy, v nichž správní orgány postupovaly podle § 26 zákona o státním občanství.

II. Obsah kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu podaly žalobkyně (dále „stěžovatelky“) kasační stížnost. Opět poukázaly na to, že utajovaná informace, kvůli které žalovaný žádost zamítl, se týkala jiného účastníka řízení. Proto stěžovatelky podaly také samostatnou žalobu a kasační stížnost. V jejich případě došlo k odepření spravedlnosti. Pochybení spatřují v tom, že správní orgány vedly společné řízení a nerozhodly o žádosti samostatně. V rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí navrhly, aby bylo řízení rozděleno. Závěr městského soudu, podle kterého nelze kvůli výluce soudního přezkumu posuzovat ani procesní otázky, považují za alibistický. Nebyla porušena procesní práva stěžovatelek, ale bez zákonného důvodu byly zamítnuty jejich žádosti a zasažena jejich práva na soudní ochranu. Takový postup nelze odůvodnit ani poukazem na zásadu jednotnosti státního občanství rodiny. Ta totiž neplatí absolutně a starší syn stěžovatelky a) je již navíc občanem ČR.

[5] Jsou si vědomy nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/17 a jeho závaznosti pro soudy. Aby jeho závěry mohly napadnout u Evropského soudu pro lidská práva, musely nyní podat kasační stížnost a následně ústavní stížnost. Mají ale za to, že by daný nálezh měl být vykládán restriktivně i s ohledem na názorovou rozpolcenost pléna Ústavního soudu. Ztotožňují se s názorem vysloveným v odlišném stanovisku čtyř soudců Ústavního soudu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl. Žádný z důvodů kasační stížnosti nepovažuje za důvodný.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[9] Stěžovatelky uplatnily kasační námitky zpochybňující zákonnost odmítnutí jejich žaloby [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Mají za to, že měl městský soud jejich žalobu věcně projednat a rozhodnout.

[10] Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství *k žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.* Rozhodnutí o zamítnutí žádosti vydané podle tohoto ustanovení je vyloučeno ze soudního přezkumu (§ 26 zákona o státním občanství).

[11] Městský soud v napadeném usnesení vyšel kromě citovaných zákonných ustanovení také z výše již uvedeného nálezu sp. zn. Pl. ÚS 39/17, v němž Ústavní soud neshledal protiústavnost této soudní výluky. Konstatoval, že „*zákaz výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny se vztahuje pouze na případy, ve kterých nejen že musí jít o konkrétní základní právo, ale současně se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy takového konkrétního základního práva skutečně týkat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 9/14). (...) rozhodnutím o neudělení státního občanství pro ohrožení bezpečnosti státu nedochází k zásahu do základních práv a svobod, a vylučuje-li zákonodárce toto rozhodnutí ze soudního přezkumu, nedostává se tím do rozporu se zákazem výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny*“ (body 63 a 64). Jak Ústavní soud uvedl ve své pozdější judikatuře, „*za situace, kdy Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 39/17 dovodil ústavní konformitu této soudní výluky, neměly správní soudy v intencích čl. 95 odst. 1 Ústavy jinou možnost než správní žalobu stěžovatele odmítnout, resp. zamítnout jeho následnou kasační stížnost. Z ústavněprávního hlediska jim proto nelze nic vytknout a k tvrzenému porušení čl. 36 odst. 1 nebo 2 Listiny tedy nedošlo*“ (viz nález ze dne 29. 9. 2020, sp. zn. III. ÚS 22/20). Tyto závěry jsou pro Nejvyšší správní soud podle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné bez ohledu na to, že proti nim část pléna Ústavního soudu uplatnila odlišné stanovisko.

[12] Výše uvedenému odpovídá také ustálená rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu zamítající kasační stížnosti směřující proti odmítavým usnesením krajských soudů (viz rozsudky NSS ze dne 19. 7. 2019, čj. 2 As 174/2017-30, ze dne 13. 8. 2019, čj. 9 As 211/2018-37, ze dne 15. 8. 2019, čj. 9 As 85/2018-49, ze dne 27. 11. 2019, čj. 10 As 309/2019-23, ze dne 23. 1. 2020, čj. 5 As 346/2019-27, či ze dne 2. 6. 2020, čj. 1 As 71/2020-24).

[13] Tato výluka soudního přezkumu platí bezvýjimečně. Není proto podstatné, jestli vznesené žalobní námitky zpochybňovaly zákonnost správních rozhodnutí z hlediska hmotněprávního nebo z hlediska tvrzených vad správního řízení. Na závěru městského soudu, který se odmítl zabývat námitkou poukazující na nezákonnost vedení společného řízení, proto nelze shledat nic nezákonného či alibistického, jak tvrdí stěžovatelky. Správní soudy se proto nemohly zabývat ani námitkami zpochybňujícími správnost závěrů

opírajících se o zásadu jednotnosti státního občanství stěžovatelek a manžela stěžovatelky a), resp. otce stěžovatelky b).

[14] Jak navíc plyne z kasační stížnosti, stěžovatelky si jsou popsané soudní výluky vědomy, stejně jako si jsou vědomy závaznosti nálezů Ústavního soudu pro zdejší soud. Samy výslovně uvedly, že kasační stížnost podaly *de facto* pouze z důvodu nutnosti vyčerpat vnitrostátní prostředky ochrany před podáním stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva, kterou chtějí proti závěrům Ústavního soudu brojit. Nejvyšší správní soud v této souvislosti závěrem upozorňuje na rozhodovací praxi Ústavního soudu, podle které se výluka ze soudního přezkumu obsažená v § 26 zákona o státním občanství vztahuje na řízení před správními soudy, ale nebrání tomu, aby rozhodnutí správních orgánů přezkoumal Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti, a to včetně podkladů, které podléhají utajení. V této souvislosti poukázal i na to, že důsledkem současné právní úpravy může být nepřipustná situace, která se z pohledu žadatelů o státní občanství podobá „střelbě na terč se zavázanýma očima“ (viz bod 33 a násl. výše již uvedeného nálezu sp. zn. III. ÚS 22/20 a nález ze dne 19. 10. 2021, sp. zn. III. ÚS 2116/21).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že žádná z uplatněných kasačních námitek není důvodná, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelky neměly v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemají. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. března 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu